

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de Învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Istorică, Biblică și Filologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii	Exegeză și Ermineutică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Istoria exegezei patristice</i>						
2.2. Titularul activităților de curs	Preda Ionel Sabin						
2.3. Titularul activităților de seminar	Preda Ionel Sabin						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutorat					18
Alte activități-îndrumări disertații					20
3.7. Total ore de studiu individual					108
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Număr de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă și proiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă și proiector

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<p>Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</p> <p>Absolventul deține informații solide privind evoluția gândirii și a literaturii creștine de-a lungul istoriei.</p> <p>Absolventul cunoaște metodologia teoretică utilizată în cercetarea științifică ce constă în efectuarea unor analize de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, evaluarea datelor și încheierea rezultatelor.</p>
Aptitudini	<p>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</p> <p>Absolventul utilizează idei și argumente din literatura creștină în contexte diverse, completând ori dezvoltând noi direcții ale gândirii teologice.</p> <p>Absolventul dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane. Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare bine determinată. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online.</p>
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a crește spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea duhovnicească, aplicând corespunzător evenimente și texte biblice în contexte didactice și/sau liturgice.</p> <p>Absolventul comunică argumentat păreri și idei teologice, face sinteze și poate crea concepte noi pe baza informațiilor deținute, având capacitatea de acceptare a diversității opiniilor și ideilor.</p> <p>Absolventul dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate. Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional.</p> <p>Redactează și editează texte științifice, academice sau administrative pe diferite teme, cu rigoare deontologică.</p>

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Părinții Apostolici și Vechiul Testament	Prelegere, discuții	
2. Interpretarea alegorică a Vechiului Testament în Epistola lui Barnaba		

3. Cei dintâi apologeți și Vechiul Testament		
4. Iustin Martirul și interpretarea tipologică a Vechiului Testament		
5. Meliton de Sardes și începuturile exegezei liturgice		
6. Interpretarea eretică a Scripturii		
7. Sf. Irineu al Lyonului și 'iconomia' revelației biblice		
8. Tertulian și 'predefinirile' ecleziale ale interpretării Biblice		
9. Tradiția exegetică alexandrină - Panten		
10. Clement Alexandrinul – educația greacă și „cunoașterea” biblică		
11. Origen – interpretarea duhovnicească a Scripturii (1)		
12. Origen – interpretarea duhovnicească a Scripturii (2)		
13. Origen – interpretarea duhovnicească a Scripturii (3)		
14. Erminia biblică alexandrină după Origen		

Bibliografie

- AUNE D.E., *Early Christian Biblica Interpretation*, EvQ 41(1969) 89-96.
- BARRY G.D., *The Inspiration and Authority of Holy Scriptures: A Study in the Literature of the First Five Centuries*, New York 1919
- BIANCHI, E., *Cuvânt și Rugăciune. Introducere în lectura duhovnicească a Scripturii*, (Ed. Deisis; Sibiu 1996).
- BRECK J., *Puterea cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, Ed. IBMBOR 1990
- BRECK, J., *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii, Patmos, Cluj-Napoca, 2003*
- BROWN, R., *An Introduction to the New Testament, (The Anchor Bible Reference Library, New-York – Doubleday, 1997);*
- BROWN, R. E., – FITZMYER, J.A., – MURPHY, R.E., (eds.), *The New Jerome Biblical Commentary*, (Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1990);
- BURGHARDT W.J. SJ., *On Early Christian Exegesis, ThSt 11(1950) 78-116*
- COMAN, Pr. Dr. C., *Biblia în Biserică, (București 1997);*
 _____, *Erminia Duhului, (Ed. Bizantină, 2002);*
 _____, *„Ermineutica biblică ortodoxă”, în Ortodoxia LV (2004) 3-4, pp. 26-48*
- CHARPENTIER, E., *Să citim Noul Testament, (București 1999);*
- CULLMANN, O., *Noul Testament, (București 1993);*
- DANIELOU J., *Sacramentum futuri. Etudes sur les origines de la typologie biblique, Paris 1950 (Sacramentum)*
 _____, *Message evangelique et culture hellenistique aux Iie et IIIe siecles, Paris 1651*
- DUFOUR, X.- L., (ed.), *Vocabular de Teologie Biblică (București 2001);*
- FARRAR F.W. *History of Interpretation*, Grand Rapids, Mich. 1961 (=London 1886)
- FEE, G. D., – STUART, D., *Biblia ca literatură, (Ed. Logos; Cluj 1998);*
- FILON DIN ALEXANDRIA, *Despre crearea lumii potrivit lui Moise*, Ed. Univers Enciclopedic, 2016
- _____, *Comentariu alegoric al legilor sfinte după lucrarea de șase zile*, Ed. Paideia, 2002
- FLESSERMAN VAN LEER E., *Tradition and Scripture in Early Church*, Assen 1954 (Tradition)
- FLOROVSKY G., *The Patterns of Historical Interpretation, AthR 50 (1968) 144-155.*
- GUILLEMETTE, N., *Introduction a la lecture du Nouveau Testament, (Paris 1980);*
- HENRY, M., *Cuvintele lui Hristos, Ed. Deisis 2005*
- KOESTER, H., *Introduction to the New Testament. Vol. 1: History, Culture and Religion of the Hellenistic Age; Vol. 2: History and Literature of Early Christianity*, Second Edition, Walter de Gruyter, New York, Berlin, 1995.
- MORESCHINI, C., – NORELLI, E., *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine. De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, (Ed. Polirom, Iași 2001);
- MARGERIE B.de, *Introduction a l'histoire de l'exegese I și II*, Paris 1980/83
- MIHOC, pr. prof. dr. Vasile, *„Actualitatea exegezei biblice a Părinților Bisericii”, în Herausgegeben von James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile*
- MIHOC, *Auslegung der Bibel (WUNT 130)*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, pp. 3-28
- MURG, Adrian, „The Patristic Dimension of the Eastern Orthodox Approach to the Bible”, în *Teologia (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad. Facultatea de Teologie Ortodoxă) XVI (2012) nr. 4, pp. 117-136*
- NEAGA, dr. N., „Atitudinea Sfântului Apostol Pavel față de Vechiul Testament”, în *M.A. XII (1967), nr. 8-9, pp. 633-638.*
- PERIN J., *Mythe et Allegorie. Les origines grecques et les contestations judeo-chretiennes*, Paris 1976
- PLEȘU, A., *Parabolele lui Iisus, Humanitas, București 2012.*
- PREDA, drd. Constantin, „Rom.3,10-18; Apelul la autoritatea Sfintei Scripturi și rolul acesteia în argumentația paulină din Rom. 1-4”, în *S.T. LII (2000), nr. 1-2, pp. 100-115.*
- RODORF W., *La Bible dans l'enseignement et la liturgie des premieres communautes chretiennes. Liturgie, Foi et Vie des premiers chretiens*, Etudes Patristique,

Paris 1986 TODORAN, Pr. Conf. Dr. Simion, <i>Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți</i> , vol. I, Reîntregirea, Alba Iulia, 2000 TURNER H.E.W., <i>The Pattern of Christian Truth. A Study in the Relations between Orthodoxy and Heresy in the Early Church</i> , London 1954(Pattern) WILES M., <i>The Making of Christian Doctrine. A Study in the Principles of Early Doctrinal Development</i> , Cambridge 1975		
7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Părinții Apostolici și Vechiul Testament	Discuții	
2. Epistola lui Barbaba		
3. Apologetii		
4. Iustin Martirul	Suștinere de referate și analiza lor	
5. Meliton de Sardes	Suștinere de referate și analiza lor	
6. Irineu al Lyonului	Suștinere de referate și analiza lor	
7. Tertulian	Suștinere de referate și analiza lor	
8. Clement Alexandrinul	Suștinere de referate și analiza lor	
9. Clement Alexandrinul	Suștinere de referate și analiza lor	
10. Clement Alexandrinul	Suștinere de referate și analiza lor	
11. Origen – Exegeze la Vechiul Testament	Suștinere de referate și analiza lor	
12. Origen – Exegeze la Noul Testament	Suștinere de referate și analiza lor	
13. Origen – De principiis	Suștinere de referate și analiza lor	
14. Origen – De principiis	Suștinere de referate și analiza lor	
Bibliografie: <i>Colecția Părinți și Scriitori Bisericești, Ed. IBMBOR (1979-)</i> PSB 1 – Scrierile Părinților Apostolici PSB 2 – Apologeți de limba greacă PSB 3 – Apologeți de limba latină PSB 4 – Clement Alexandrinul – Scrieri I PSB 5 – Clement Alexandrinul – Scrieri II PSB 6 – Origen – Scrieri exegetice la Vechiul Testament PSB 7 – Origen – Scrieri exegetice la Noul Testament PSB 8 – Origen – Despre principii		

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Programa disciplinei a fost aprobată de către Sfântul Sinod, fiind normativă tuturor Facultăților de Teologie Ortodoxă din România.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Evaluare finală	Examen scris/oral/grilă	70
9.5. Seminar	Verificare pe parcurs	Test de evaluare	30

Standard minimum de performanță	
Rezolvarea unor itemi de evaluare cu grad mediu de complexitate, folosind cunoștințele acumulate.	

Data Completării
26.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în
departament

30.09.2025

Semnătura Directorului de
Departament